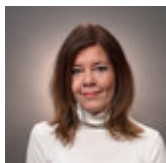


Nekünk már a hetvenes években megvolt a saját Szílicium-völgyünk

<https://index.hu/tudomany/2024/03/04/kepes-gabor-neumann-janos-technologia-mesterseges-intelligencia-informatika-tortenet/>



KRÁLL BERNARDA

2024.03.04. 20:07

INDEX.HU

Robot Kupáról, Neumann Jánosról és a Vízivárosról is faggattuk Képes Gábort, aki digitális bölcsész és nemcsak hivatalból technooptimista. A jövő szép lesz, mert a technika épp ennek elérésében segít minket.

Képes Gábor hóna alatt egy kézműves számítógéppel érkezik a pesti kávézóba, mi mással, hiszen igazi digitális bölcsész, akinek szenvedélye a retró számítástechnika. Ez a fekete, klaviatúrának tűnő gép a tavasszal induló School Computer [kiállítás](#) egyik szereplője, Nagy Attila alkotása, egy több mint 40 éves magyar mikroszámítógép műtárgymásolata.

Gábor egyetemi végzettsége szerint magyartanár, magyar szakos bölcsész, akit a kultúra kérdései ma is érdekelnek, azonban nem innen lehet ismerős a neve.

Február 1-től a Neumann Társaság igazgatója – és nem mellesleg vízvárosi lokálpatrióta, a városrész [Facebook-oldalának](#) alapítója is. Magyarországi számítógépes rendezvény nélküle már nincs, de az is igaz, hogy fiókjában versek lapulnak, ágya mellett Isaac Asimov *Alapítványa*, szekrényében robotikakészlet. És hogy hogyan lesz egy irodalomszakosból számítógépguru?

Már diákként foglalkoztatott a számítógépek kultúrára gyakorolt hatása, az informatika belépése az otthonokba. Az ELTE Bölcsészkarán kiváló kutatóközösség működött, amely befogadott ezzel a bölcsész alapú informatikai érdeklődéssel, ez volt az ELTE Bölcsészettudományi Informatika Önálló Program, amit Horváth Iván alapított.

Ma jövőorientált muzeológusként definiálná magát, amiben megint előjön személyiségének kettőssége, a humán-reál, múlt-jövő területek és irányok párhuzamos megléte. Leginkább az informatikatörténet érdekli, részt vesz tanulmányok [írásában](#), konferenciák szervezésében (Neumann János Számítógéptudományi Társaság Informatikatörténeti Fórum szakosztállyal [a középiskolai számítógépközpontok történetéről](#)), kiállítások rendezésében ([School-Computer](#)).



Képes Gábor

Fotó: Tövissi Bence / Index

2001-ben lépett be a Neumann Társaságba, azóta aktív tag, 2009-ben az NJSZT Informatikatörténeti Fórum alapítói között volt, de többedmagával szervezi, zsűrizi például a Magyar Ifjúsági Robot Kupát is, vagy immár ügyvezetőként támogatja a Neumann Társaság e-HÓD versenyét, amelyen 40 ezer gyerek is részt vesz évente. Nagyon foglalkoztatja az informatika, a digitális kultúra oktatása, hiszen a tehetséggondozásnak jelentős hatása van Magyarország digitalizációjára, versenyképességére.

Neumann János utódai

A tavalyi **Neumann 120** jubileumi évről elmondja, hogy óriási siker volt, közel 100 eseményt tartottak, megjelentettek egy magyar-angol nyelvű [könyvet](#), sikerült számos együttműködőt bevonni egyetemektől művészeket át IT-ipari szereplőkig.



Képes Gábor

Fotó: Tövissi Bence / Index

Szegeden Neumann János lánya, Marina von Neumann Whitman nyitotta meg az állandó IT-történeti kiállítást még 2013-ban, azóta is üzemelteti a Neumann Társaság. Ez unikum, ahogy az is, hogy egy közhasznú egyesület nemzeti küldetést vállalt fel.

A most már általa vezetett Neumann Társaság viszi az ICDL számítógép-használói jogosítvány fejlesztését, és van egy több tízezer diákot elérő tehetséggondozási

rendszerük is. Most írnak alá egy együttműködést a Women4Cyber Magyar Tagozat Alapítvánnyal, ami a nők IT-karrierjének megbecsülését hivatott elősegíteni. Mint Gábor mondja, túl sok a korlát és előítélet a nőkkel szemben a számítástechnika területén (is), noha vannak nagyszerű előfutárok Ada Lovelace-től elkezdve Dán Klárán át, aki amellet, hogy Neumann János felesége, a programozás úttörője volt.

Technooptimizmus

És hogy mit gondol a mesterséges intelligenciáról, a berobbant technikai fejlődésről, akinek élete minden percét átszövi a technika? „Megfontolt technooptimistának” tartja magát, és Neumann Jánosra hivatkozik, aki írt egy látnoki publicisztikát az ötvenes években, *Túléljük-e a technikát?* címmel. Neumann úgy vélte, a fejlődést nem lehet és nem is kell megállítani, de kockázatokat rejt az információrobbanás, a nukleáris technika, az emberi tevékenység klímára gyakorolt hatása.



Képes Gábor

Fotó: Tövissi Bence / Index

Gábor szerint a mesterséges intelligencia óriási lehetőség az emberiségnek akár az ökológiai válság megoldásában, a járványok legyőzésében, a gyógyszerek fejlesztésében. Meggyőződése, hogy az informatikai tudományok az ember jóllétét szolgálják.

Az MI hatására a műveltség, a tudomány és a hivatások eddig nem ismert területeit fedezhetjük fel. Mondhatnám, hogy a Neumann Társaság igazgatójaként hivatalból is technooptimistának kell lennem – valóban a digitális kultúrával, informatikával kapcsolatos evangelizáló, ismeretterjesztő munkát tartom a legfontosabbnak.

A számítógépek, az informatika és az irodalom mellett még egy nagy szenvedélye van, ez pedig a Víziváros, amit szerinte nyugodtan titulálhatunk az ország egykori Szilícium-völgyének: itt talált otthonra a hetvenes években az SZKI, ahol az első magyar PC-t fejlesztették, a Csalogány utcában hatalmas számítástechnikai intézetek működtek, az ÉGSZI és a SZÁMKI. De Gábor mostani társasházának alagsorában is számítóközpont üzemelt egy mainframe géppel és nagy, szalagos adatmagnókkal. Persze, hogy szerelme a városrész, de egyre kevesebb ideje miatt háttérbe szorultak lokálpatrióta akciói. Ha ideje engedi, részt vesz a helyi közösség életében. Legutóbb a kezdeményezésére avattak emléktáblát Papp Tibor avantgárd [költő](#) lakhelyén, a Csalogány utca 3/C alatt álló házon, ő volt a számítógéppel generált kombinatorikus versek szülőatyja Magyarországon. (Borítókép: Képes Gábor. Fotó: Tövissi Bence / Index)